

HORIZONTAL FACILITY ZA ZAPADNI BALKAN I TURSKU

*ZA VAŠA PRAVA
U SKLADU SA
EVROPSKIM
STANDARDIMA*

Osnaživanje pravde

Suzbijanje korupcije, ekonomskog kriminala i pranja novca

**Borba protiv diskriminacije i zaštita
prava osjetljivih grupa**

Promovisanje i zaštita slobode izražavanja i slobode medija

Mehanizam za koordinaciju ekspertiza

Sufinansira
Evropska unija

EVROPSKA UNIJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Sufinansira i sprovodi
Savjet Evrope

Program „*Horizontal Facility* za Zapadni Balkan i Tursku“ (u daljem tekstu: *Horizontal Facility*) je zajednička inicijativa Evropske unije i Savjeta Evrope. Ovaj program podržava institucije u usklađivanju njihovih reformskih agendi sa relevantnim preporukama tijela Savjeta Evrope nadležnih za monitoring i tijela koja imaju savjetodavnu ulogu u oblastima ljudskih prava, vladavine prava i demokratije, što je prioritet i u procesu proširenja Evropske unije.

■ Zasnovan je na rezultatima i napretku koji su ostvareni u okviru programa od 2016. godine, a koji obuhvataju:

- ▶ sprovođenje reformi u pravosuđu, uključujući i u zatvorima i policiji;
- ▶ usklađivanje zakonodavstva i sudske prakse sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima;

Na primjer, kroz dalje usklađivanje sektorskih politika, rada institucija i sudske prakse sa sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava (ECtHR), preporukama Evropskog komiteta za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) i sa mišljenjima Venecijanske komisije i standardima Evropske komisije za efikasnost pravosuđa (CEPEJ).

- ▶ ojačane politike borbe protiv korupcije, pranja novca i finansiranja terorizma;

Na primjer, kroz hvatanje u koštac sa nedostacima identifikovanim u izvještajima o evaluaciji Komiteta eksperata za evaluaciju mjera protiv pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL) i Grupe država protiv korupcije (GRECO).

- ▶ bolji zakonodavni okvir i politike i ojačani kapaciteti za inkluzivno obrazovanje, kulturu akademskog integriteta, borbu protiv diskriminacije, zaštitu manjina, pristup pravdi za žene i borbu protiv trgovine ljudima;

Na primjer, kroz sprovođenje preporuka Evropske komisije protiv rasizma i netolerancije (ECRI), Grupe eksperata za suzbijanje trgovine ljudima (GRETA), Grupe eksperata za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilje u porodici (GREVIO) i Komesara za ljudska prava, kao i preporuka proisteklih iz monitoringa sprovedenog po osnovu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina (FCNM) i Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima (ECRML).

- ▶ poboljšani uslovi i okruženje za ostvarivanje slobode izražavanja i slobode medija;

Na primjer, kroz dalje usaglašavanje standarda u oblasti slobode izražavanja i slobode medija sa članom 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

- ▶ korisnicima su date smjernice u pogledu izrade zakona i sektorskih politika kroz Mehanizam za koordinaciju ekspertiza. Tako je, na primjer, pružena ekspertska pomoć u sledećim slučajevima: Zakon o okončanju procesa prelaznog vlasništva (Albanija); *Amicus curiae* podnesak o pitanju žalbene revizije u Sudu Bosne i Hercegovine; Zakon o Tužilačkom savjetu Kosova; Zakon o životnom partnerstvu lica istog pola (Crna Gora); Zakon o vanrednom stanju (Sjeverna Makedonija) i Zakon o rodnoj ravnopravnosti (Srbija).

HORIZONTAL FACILITY UKRATKO

Program obuhvata projekte na Zapadnom Balkanu i u Turskoj, a ima i regionalnu dimenziju.

Teme koje pokriva *Horizontal Facility* su:

- ▶ osnaživanje pravde
- ▶ suzbijanje korupcije, ekonomskog kriminala i pranja novca
- ▶ borba protiv diskriminacije i zaštita prava osjetljivih grupa (uključujući LGBTI osobe, manjine i Rome) i
- ▶ promovisanje i zaštita slobode izražavanja i slobode medija.

Ukupan budžet ovog programa je 41 milion eura (85% finansira Evropska unija, 15% Savjet Evrope).

Struktura programa *Horizontal Facility* se sastoji od dvije komponente:

- ▶ Tehnička saradnja, u vidu podrške izgradnji kapaciteta, savjetovanja i drugih oblika tehničke podrške prilagođene potrebama svake korisnice programa radi unapređenja usklađenosti sa evropskim standardima;
- ▶ Mehanizam za koordinaciju ekspertiza, fleksibilni instrument pomoću koga Savjet Evrope pruža *ad hoc* zakonodavnu ekspertizu i savjete u pogledu kreiranja sektorskih politika, odgovarajući tako na zahtjeve koje podnesu korisnici. Ti zahtjevi se mogu odnositi na jednu od četiri tematske oblasti programa, ali takođe mogu potpadati pod druge oblasti koje spadaju u nadležnost Venecijanske komisije.

KOJI SU CILJEVI PROGRAMA?

Program podržava korisnike u ispunjavanju njihovih reformskih agendi i usklađivanju sa evropskim standardima, čime doprinosi prioritetima procesa proširenja EU. Prilagođena podrška kojom se izlazi u susret zahtjevima korisnika pruža se radi unapređenja njihovih zakonskih okvira i okvira sektorskih politika i da bi se dalje gradili njihovi institucionalni kapaciteti, čime se pojačava rad institucija.

Da bi se to ostvarilo, sprovode se aktivnosti razvoja kapaciteta, pružanja tehničke podrške i ekspertize i podizanja svijesti u sve četiri tematske oblasti.

Treća faza programa nastoji da ojača ostvarene rezultate, pružajući podršku institucijama u preuzimanju pune odgovornosti za njihovu održivost.

O dostignućima programa se komunicira sa ciljem da se obezbijedi bolje uključivanje svih relevantnih zainteresovanih strana i krajnjih korisnika, uz povećanje njihovog učešća i njihovo osnaživanje.

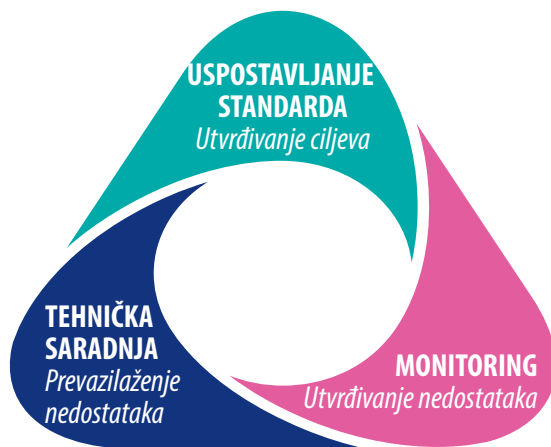
Program donosi suštinska poboljšanja u svakodnevnom životu ljudi.

Jedinstven pristup

- ▶ **Projekti** su prilagođeni konkretnim potrebama svakog korisnika, na temelju konsultacija sa nadležnim organima.
- ▶ **Fleksibilnost** progama *Horizontal Facility* omogućuje prilagođavanje programa promjenljivim okolnostima i domaćim prioritetima. Istovremeno, korisnici preuzimaju odgovornost i vlasništvo nad postignutim rezultatima. Tokom sprovođenja programa, sredstva mogu da budu preraspodijeljena kako bi nove potrebe korisnika bile zadovoljene, u skladu sa opštim ciljevima programa.
- ▶ **Regionalna dimenzija** omogućava razmjenu informacija i najboljih praksi između kolega sa Zapadnog Balkana o rješavanju zajedničkih izazova, kao i uspostavljanje platformi i mreža sa ciljem bolje razmjene.
- ▶ **Multidisciplinarna pitanja** su integrisana u projekte. Sve aktivnosti imaju pristup utemeljen na ljudskim pravima, uz uključivanje principa nediskriminacije, ravnopravnosti i inkluzivnog učešća, ali i zaštite osjetljivih grupa i manjina. Poseban fokus je na principu rodne ravnopravnosti – u skladu sa [Strategijom za rodnu ravnopravnost Savjeta Evrope za period 2018-2023](#) i na osnovu [Alata za integrisanje rodnih pitanja u projekte saradnje](#). Na ovaj način se doprinosi sprovođenju Akcionog plana Evropske unije o rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena u spoljnim aktivnostima 2021-2025 (GAP III).

Saradnja sa organizacijama civilnog društva je osigurana u skladu sa Smjernicama za učešće organizacija civilnog društva u aktivnostima saradnje Savjeta Evrope i sa Praktičnim vodičem za civilno društvo Savjeta Evrope, te u skladu sa Smjernicama Evropske unije za podršku civilnom društvu u regionu proširenja.

► **Jedinstveni metod rada, kroz strateški trougao Savjeta Evrope**

Programi tehničke podrške Savjeta Evrope predstavljaju integralni dio jedinstvenog strateškog trougla za utvrđivanje standarda, monitoring i saradnju: razvoj pravno obavezujućih standarda povezan je sa monitoringom koji sprovode nezavisni mehanizmi i dopunjen je tehničkom saradnjom, kako bi se olakšala primjena tih standarda.

DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA (SDGs)

— Kroz provođenje programa *Horizontal Facility* i njegovih projekata, Savjet Evrope doprinosi Agendi UN 2030 za održivi razvoj podržavajući ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih nacija (SDG), posebno SDG 3 (cilj 8), SDG 4 (ciljevi 1, 5, 7 i 10), SDG 5 (ciljevi 1, 2 c), SDG 8 (cilj 7), SDG 10 (ciljevi 2, 3 i 7), SDG 13 (cilj 2), SDG 15 (cilj 7) i SDG 16 (ciljevi 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, a i b).

VIŠE INFORMACIJA

Koordinacioni tim programa *Horizontal Facility*
Direktorat za koordinaciju programa
Savjet Evrope
Avenue de l'Europe F-67075 Strazbur Cedex, Francuska
Tel. +33 (0)3 88 41 20 00
E-mail: Horizontal.Facility@coe.int

Zajednički program Evropske unije i Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku“ (Horizontal Facility III) je inicijativa za saradnju, koja traje od 2023. do 2026. godine. U okviru programa aktivnosti će se sprovoditi u u Albaniji, Bosni i Hercegovini, na Kosovu*, u Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji, Srbiji i Turskoj. Pod okriljem programa se pruža podrška korisnicima u ispunjavanju reformskih agendi u oblastima ljudskih prava, vladavine prava i demokratije i usklađivanju sa evropskim standardima, što je prioritet u procesu proširenja EU.

** Ovaj naziv je bez prejudiciranja statusa, i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.*

Zemlje članice Evropske unije odlučile su da udruže svoja znanja, resurse i sudbine. Zajedno su izgradile zonu stabilnosti, demokratije i održivog razvoja, zadržavajući kulturnu raznolikost, toleranciju i individualne slobode. Evropska unija poklanja posebnu pažnju razmjeni postignuća i vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

www.europa.eu

Savjet Evrope je vodeća organizacija za zaštitu ljudskih prava na kontinentu. Obuhvata 46 država članica, uključujući sve članice Evropske unije. Sve države članice Savjeta Evrope potpisale su Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, sporazum koji ima za cilj da zaštiti prava čovjeka, demokratiju i pravnu državu. Evropski sud za ljudska prava kontroliše implementaciju Konvencije u državama članicama.

www.coe.int

Sufinansira
Evropska unija

EVROPSKA UNIJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Sufinansira i sprovodi
Savjet Evrope